

Krematoria a smuteční síně představují v architektuře zcela specifický druh staveb. Stavební a interiérová dispozice, včetně výzdoby smutečních obřadních síní, reprezentuje výsledek zhmotnění funkce stavby, jejíž podstatu představovala programově ateistická výchova socialistického člověka. Prakticky lze ale definovat vývoj prvních krematorií ze tří základních architektonických typů náboženských staveb. Antický chrám posloužil jako první inspirace tohoto v polovině 19. století nově vzniklého stavebního typu. Dalšími dvěma vzory pro architekturu krematorií se staly křesťanské chrámy na longitudinálním a centrálním půdorysu. Rozvržení interiéru smuteční síně vychází taktéž z křesťanských tradic. Tyto archetypy patřily mezi nejzásadnější reprezentanty velkých architektonických slohů a zároveň ztělesňovaly kulturní vývoj evropské civilizace. Navržená přestavba krematoria se na tuto tradici snaží navázat.

Důležitým tématem bylo hledání soudobé formy, která by se odkazovala na tuto tradici. Zároveň však vyvažovala poměr mezi duchovním a civilním vyzněním obřadního prostoru, mezi sakrální a průmyslovou podstatou stavby, mezi stávajícími a navrhovanými konstrukcemi. Byť je objekt výrazný, jeho výraznosti je docíleno pokornou cestou. Tou bylo snažení o jednoduchost. Významným bylo hledání takové formy, která by citlivě rozšiřovala původní siluetu krematoria. Původní rozvržení bychom rádi zachovali a to co přidáváme je rozvinutím, doplněním i návratem k této původní ideji. Aspirací navržené přestavby je zachovat její historickou hodnotu, očistit původní řešení od méně vhodných přestaveb, potvrdit původní hmotu krematoria, docílit čitelné formy stavby. Obnovit původní malou síň. Nový, jasně čitelný vstup. Doplnit venkovní krytý prostor.

Výslednou formou je jednoduchá stavba odkazující se na tradici řeckých či egyptských zádušních chrámů. Nový venkovní krytý prostor definuje nový přístup veřejnosti ke krematoriu, zatímco servisní části budovy zaujmají sekundární polohu za těmito prostorami. Krytý prostor na obdélném půdorysu o dvou atriích s arkádami s dvojitou řadou štíhlých hranatých sloupů vytváří tiché přístřeší určené ke kontemplaci. Sloupořadí je naším základním tektonickým tématem, které definuje stavbu smuteční síně. Jasně a stručně provedení nových konstrukcí zahrnuje do jeho formalizace nuance vážnosti i laskavosti, které program a charakter této architektury vyžadují. Umístění hlavního vstupu je podřízeno hlavní ose hřbitova, ve snaze monumentalizovat moment přístupu k obřadní síni. Vstupní foyer, které obepíná smuteční sál je plně zaskleno, což zajišťuje jednoduchý přechod z exteriéru do interiéru.

DISPOZIČNĚ PROVOZNÍ ŘEŠENÍ

Odstraňujeme původní přístavbu foyer situovaného mimo hlavní osu. Vstupní prostor nově umístíme okolo velkého smutečního sálu. V etapizaci navrhujeme rozšíření a přesun kremačních pecí do technického zázemí v zadním traktu krematoria mimo pohledy návštěvníků. Uvolněnému prostoru se tak vrátí jeho původní účel malé smuteční síně. Ta je napojena novou chodbou navazující na vstupní prostor. Návštěvníci vcházejí do obou síní primárně v podélné ose (u velké síně je rovněž přístup z boků).

Dveře v malé síni po levé straně jsou určeny pro vycházení smutečního průvodu s rakví do prostoru hřbitova nebo jako letní východ návštěvníků i při jiných způsobech pohřbívání. Prostor za katafalkem je v malé síni ukončen převýšeným prosklením nabízejícím pohled na vrostlý strom. Ukončení obřadu zaježením rakve do katafalku se nám zdá méně vhodné, protože příloš evokuje pohřbení do země. Proto navrhujeme pomalé zasunutí rakve a uzavření prostoru dveřmi s průsvitným kamenným obkladem.

V levé části na novou chodbu navazují prostory pro nejbližší pozůstalé – dvě místnosti pro rozloučení s vystavením rakve, dále prostor čekárny smutečních hostů a hygienické zázemí. Na foyer z pravé strany navazuje kancelář řečníka. Pravý trakt je administrativně provozní – pro veřejnost nepřístupný. Zásah do něj byl minimalizován pouze na nutné úpravy. Obvodové konstrukce a střecha zůstávají stávající. Za katafalkem velké smuteční síně je navržen prostor posledního rozloučení, kde se mohou nejbližší pozůstalí poklonit a rozloučit u rakve před samotnou kremací.

VENKOVNÍ PROSTORY

Domníváme se, že vnější úpravy, které krematorium potřebuje, jsou jen na úrovni zlepšení pochozích povrchů, doplnění drobných tektonických prvků a funkčního zázemí, a dalších úprav — v celkovém kontextu jen velmi drobných. Navrhujeme upravit stávající parkoviště smutečních hostů. Původní řešení soklu okolo hlavní budovy je zbytečně monumentalizující, bariérové a nákladné. Žulu, ze které je sokl vytvořen, využijeme na dlažby v okolí domu. Před malou síň vysazujeme bosket vzrostlých stromů vytvářejících „lesní vzpomínkovou síň“.

KONSTRUKČNÍ A MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ

Nová konstrukce krytého vstupu a zastřešení foyer je koncipováno jako železobetonová skeletová konstrukce. Konstrukce spalovny je navržena z důvodu snadné výstavby jako prefabrikovaná ocelová konstrukce. Konstrukce bude zvolena tak, aby jej bylo možné co nejjednodušeji realizovat za provozu kremačních pecí. Opláštění ocelových konstrukcí stávajících smutečních síní i nové haly je navrženo z kompozitního materiálu na bázi betonu, jehož základní receptura obsahuje základní cementovou hmotu, jemné kamenivo, vodu, rozptýlená resistantní skelná vlákna a ostatní chemické příměsi. Jedná se o velice tenké desky s ušlechtilým betonovým povrchem různých struktur, které je možné aplikovat na stávající ocelové konstrukce. Finální omítky domu budou minerální ručně kletované s přídavkem slídy v jemně zlomeném odstínu bílo-šedé. Podlahy budou sjednoceny kamennou dlažbou z travertinu. Stěny jsou obloženy černě mořenými překližkovými panely, strop akustickým podhledem a na podlaze je černý koberec.

Jedno atrium je kvetoucí nesečená louka se čtveřicí stromů. Maličká scénérie - svět sám pro sebe. Druhý prostor je prázdný, vysypaný drobnými oblázky. Zvuk podloží při chůzi posílí hluboké emociální a duševní napětí návštěvníků.

PROVOZNÍ TECHNOLOGIE

Energetické řešení - obálka budov

Okna přístavby mohou mít součinitel tepelného odporu velice nízký, téměř v naprosté většině případu nejsou otvíravá, což má velice zásadní vliv na jejich cenu.

Vytápění

Vytápění bude probíhat recyklací zbytkového tepla z provozu krematoria. Teplo bude distribuováno do rozvodů v podlaze.

Chlazení a větrání

Dům bude větrán přirozeně okny. Sály budou vybaveny vzduchotechnickými jednotkami. Pro minimalizaci tepelných zisků je navržena robustní střecha schopná akumulovat velké množství slunečního záření. Objekt v letních měsících nachlazuje podlaha použitím stejného rozvodu jako pro topnou vodu. V noci dojde k nachlazení betonové konstrukce podlahy, která pak v průběhu dne setrvačností chlad ztrácí. V nejvyšších teplotách je možné ji chladit celodenně.

Hospodaření se srážkovými vodami

Srážkové vody budou retenovány do nádrže s přepadem do vsakovacích vrtů. Voda v nádrži bude v létě používána pro zalévání zahrady.